

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko Instytutowi [...] - [...] Instytutowi [...] w W.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 8 czerwca 2017 r., sygn. akt XXI Pa [...], XXI Pz [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1350
(jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 czerwca 2017 r., XXI Pa [...] i XXI Pz [...] Sąd Okręgowy w W.
w sprawie z powództwa A. M. przeciwko Instytutowi [...] – [...] Instytutowi [...] w W.
o wynagrodzenie, oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w W.
z 10 listopada 2016 r., VIII P [...] oraz zażalenie pozwanego od postanowienia
zawartego w pkt III wyroku Sądu Rejonowego w W. z 10 listopada 2016 r.,
VIII P [...], którym Sąd ten w punkcie pierwszym - zasądził od pozwanego na rzecz
powódki kwoty: 5.846,12 zł z odsetkami w wysokości ustawowej od 24 czerwca
2015 r. aż do dnia zapłaty; 6.890,07 zł z odsetkami w wysokości ustawowej
od 21 czerwca 2016 r. aż do dnia zapłaty; w punkcie drugim - oddalił powództwo

w pozostałym zakresie; w punkcie trzecim wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Powódka A. M. pozwem z 12 czerwca 2015 r. skierowanym przeciwko Instytutowi [...] - [...] Instytutowi [...] z siedzibą w W. wniosła o ustalenie prawidłowej podstawy wymiaru świadczeń chorobowych przysługujących powódce za okres ich pobierania od 20 maja do 3 czerwca 2014 r. oraz od 23 czerwca do 21 grudnia 2014 r. oraz zasądzenie na rzecz powódki wyrównania z tytułu bezpodstawnego zaniżenia świadczeń chorobowych za okresy od 20 maja do 3 czerwca 2014 r. oraz od 23 czerwca do 21 grudnia 2014 r. wraz z należnymi odsetkami ustawowymi liczonymi od pierwszego dnia następującego po miesiącu, w którym zasiłek powinien być wypłacony.

Pozwany Instytut [...] z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o przekazanie sprawy do rozpoznania organowi właściwemu, a mianowicie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Odział w W., zasądzenie od powódki koszty postępowania oraz oddalenie powództwa w całości.

Powódka w piśmie z dnia 19 listopada 2015 r. sprecyzowała powództwo w ten sposób, że żądała tytułem wynagrodzenia chorobowego kwoty 3.470,10 zł za okres od 20 maja do 3 czerwca 2014 r. oraz kwoty 3.007,42 zł za okres od 23 czerwca do 5 lipca 2014 r. Ponadto, powódka żądała kwoty 38.633,78 zł tytułem zaniżonego zasiłku chorobowego.

Postanowieniem częściowym z 24 listopada 2015 r. Sąd postanowił przekazać sprawę w zakresie roszczenia o wyrównanie zasiłku chorobowego powódki A. M. do właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Pismem z 2 czerwca 2016 r. powódka zmieniła powództwo w ten sposób, że żądała zasądzenia na jej rzecz wyrównania z tytułu bezprawnego zaniżenia wynagrodzeń chorobowych:

1. za okres od 20 maja do 3 czerwca 2014 r. w kwocie 3.131,85 zł,
2. za okres od 23 czerwca do 5 lipca 2014 r. w kwocie 2.714,27 zł,
3. za okres od 2 stycznia do 13 lutego 2015 r. w kwocie 6.890,07 zł,

wraz z odsetkami liczonymi od pierwszego dnia następnego po miesiącu, w którym wynagrodzenie powinno być wypłacone.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie i wyrokiem z 10 listopada 2016 r., VIII P [...] zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwoty: 5.846,12 zł z odsetkami w wysokości ustawowej od 24 czerwca 2015 r. aż do dnia zapłaty; 6.890,07 zł z odsetkami w wysokości ustawowej od 21 czerwca 2016 r. aż do dnia zapłaty; w punkcie drugim - oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie trzecim wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżyła apelacją strona pozwana, zarzucając naruszenie art. 2 § 3 k.p.c. w zw. z art. 464 § 1 zd. drugie k.p.c.; art. 477⁸ § 2 pkt 1 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c.; art. 229 k.p.c.; art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 159 ze zm. naruszenie art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz z art. 63 ust. 1 ustawy zasiłkowej; art. 92¹ § 1 k.p. oraz art. 481 § 1 k.c., natomiast na postanowienie zawarte w punkcie III wyroku zażalenie złożył pozwany, zarzucając mu naruszenie art. 477² § 1 zd. 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy uznał zarówno apelację, jak i zażalenie za niezasadne i w konsekwencji oddalił oba wniesione środki zaskarżenia. Sąd drugiej instancji podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego.

Sąd odwoławczy ocenił, że na uwzględnienie nie zasługiwały zarzuty pozwanej dotyczące oceny materiału dowodowego i dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń. Pozwana nie wykazała braku logiki w wysnuwaniu wniosków ze zgromadzonego materiału dowodowego, czy wnioskowania wbrew zasadom doświadczenia życiowego, a zarzuty stawiane w apelacji dotyczące oceny materiału dowodowego i ustalenia stanu faktycznego stanowiły w rzeczywistości jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu. Sąd pierwszej instancji prawidłowo również ocenił zeznania stron postępowania i świadków.

Sąd drugiej instancji wskazał również, że sprawa o wysokość wynagrodzenia chorobowego jest sprawą o charakterze pracowniczym, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych był właściwy do rozpoznania wyłącznie roszczenia o zasiłek chorobowy. Wynagrodzenie chorobowe stanowi koszt własny pracodawcy, niepodlegający rozliczeniu z Funduszem Ubezpieczeń Społecznych.

Niedopuszczalna byłaby zatem sytuacja, w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych podejmowałby decyzję o wysokości świadczenia finansowanego przez pracodawcę. O tym, że wynagrodzenie chorobowe jest świadczeniem z zakresu ubezpieczeń społecznych nie świadczy, wbrew stanowisku pozwanego treść art. 476 § 2 pkt 1 k.p.c. Zgodnie z nim przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących ubezpieczeń społecznych. W niniejszej sprawie natomiast nie można mówić o odwołaniu od decyzji organów rentowych, bowiem organ ten nie decyduje o wysokości wynagrodzenia chorobowego. Również przywołany przez pozwanego art. 477 § 2 k.p.c. nie potwierdza tezy pozwanego, ponieważ określając właściwość sądów w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie wymienia spraw o wynagrodzenie chorobowe, ale o zasiłek chorobowy.

Na uwzględnienie nie zasługiwało, zdaniem Sądu Okręgowego, również zażalenie pozwanego. Wobec stwierdzenia braku zasadności stanowiska o czasowej niedopuszczalności drogi sądowej, bezzasadne okazały się zarzuty pozwanego w zakresie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności. Zarzut ten pozwany uzasadniał bowiem tym, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie nadaje się rygoru natychmiastowej wykonalności na podstawie zastosowanego przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 477² § 1 zd. 1 k.p.c. Ponieważ sprawa o wynagrodzenie chorobowe jest sprawą z zakresu prawa pracy, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności było prawidłowe. Co więcej, kwestia ta nie ma znaczenia w sytuacji, w której wyrok Sądu Rejonowego jest prawomocny. Z dniem wydania wyroku przez Sąd Okręgowy, wyrok Sądu pierwszej instancji podlega wykonaniu nie na podstawie nadanego rygoru natychmiastowej wykonalności, ale z uwagi na to, że wyrok stał się prawomocny.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną pozwana w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego) i 2 k.p.c. (potrzeba

dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości). Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie: czy po wniesieniu pozwu do Sądu pracy przez pracownika obejmującego jednocześnie roszczenie o wynagrodzenie i o zasiłek chorobowy, Sąd pracy może przekazać do rozpoznania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych tylko część powództwa obejmującą roszczenie dotyczące wypłaty zasiłku chorobowego (a więc części świadczenia chorobowego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), czy też powinien przekazać całość powództwa obejmującego również wynagrodzenie chorobowe, w celu możliwości weryfikacji decyzji ostatecznej ZUS przez sam Zakład Ubezpieczeń Społecznych i uniknięcia ewentualnego dualizmu w orzekaniu w sprawie rozstrzyganej na podstawie tego samego aktu prawnego tj. przepisów ustawy zasiłkowej i w oparciu o jeden ustalony, konkretny stan faktyczny.

Ponadto wskazano, że w sprawie występuje potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa, a mianowicie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, która zostanie wykazana w dalszej części uzasadnienia skargi kasacyjnej, a niezależnie od tego - ww. przepis wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, czego przykładem są orzeczenia Sądu Najwyższego (*vide* wyrok SN z 19 października 2006 r., III UK 89/06, OSNP 2007 nr 23-24, poz. 358; wyrok SN z dnia 3 sierpnia 2016 r., I UK 178/16, LEX nr 2089623), jak i Trybunału Konstytucyjnego (*vide* wyrok 16/06 TK z dnia 24 czerwca 2008 r.) i sądów powszechnych (*vide* wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 29 października 2013 r., III AUa 703/13).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o:

1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z nie spełnieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c.),
a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - o oddalenie skargi kasacyjnej w całości;
2. zwrot kosztów postępowania od pozwanego na rzecz powódki, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX

nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Zgodnie natomiast z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym

orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepublikowane; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepublikowane; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało ocenić, że skarżący w żaden sposób nie uzasadnił sformułowanego przez siebie zagadnienia prawnego, ograniczając się jedynie do sformułowania pytania, na jakie miałby udzielić odpowiedzi Sąd Najwyższy. Skarżący nie podał jednak nawet przepisów prawa na podstawie, których wyłoniło się przedstawione zagadnienie, nie wskazał również argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, jak również nie wskazał własnego stanowiska skarżącego, a zatem wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należało uznać za nieuzasadniony w tej części.

W odniesieniu natomiast do wskazanej przez skarżącego potrzeby dokonania wykładni art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej, należało uznać, że również ta przesłanka nie została przez skarżącego należycie uzasadniona. Warto przypomnieć, że w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez

skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2018 r., I PK 87/18, LEX nr 2508185). Skarżący w niniejszej sprawie, po sformułowaniu nader lakonicznego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, odsyła do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, zmuszając Sąd Najwyższy do poszukiwania argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, co nie jest rolą Sądu Najwyższego. Ponadto, skarżący nie wykazał, aby na tle wskazanego przepisu rzeczywiście istniały rozbieżności w orzecznictwie. Skarżący ograniczył się jedynie do wymienienia wyroków, które, jego zdaniem, zawierają różną wykładnię wspomnianego przepisu, bez wskazania jednak na czym te rozbieżności polegają, bez porównania stanów faktycznych wymienionych spraw i bez wskazania argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter oraz nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. Zatem również ta przesłanka nie mogła przemawiać za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).